

Уштаніт О. М.
студентка 2-го курсу
факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні інститут української адвокатури постає перед нагальною потребою послідовного запровадження в законодавстві гарантій адвокатської діяльності та їх практичної реалізації. Держава, закріпивши за адвокатом обов'язок щодо надання ним професійної правничої допомоги, повинна забезпечувати його відповідним комплексом гарантій для ефективного та належного надання такої допомоги. Актуальність даної проблеми проявляється в тому, що на законодавчому рівні за адвокатом закріплюється значний перелік гарантій здійснення ним професійної діяльності, проте відсутність належного механізму реалізації багатьох з них, фактично вказує на їх декларативність [1]. З метою забезпечення своїх прав та інтересів адвокати мають протистояти будь-яким спробам посягання на їх незалежність і бути принциповим у виконанні своїх професійних обов'язків.

Наразі в Україні існують всі умови для подальшого реформування інституту адвокатури, але недостатня відповідність українського законодавства міжнародним стандартам у сфері організації надання правничої допомоги, відсутність механізму реалізації принципу рівності сторін у суді, а також відсутність реальної незалежності адвокатів завдають значної шкоди не лише інтересам адвокатів та їх клієнтів в окремій справі, але й системі правосуддя в цілому, а відтак – суспільству й державі.

Відповідно до 23 ст. Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законами, закріплюються основні гарантії адвокатської діяльності [2]. Саме тому кожний адвокат, окремі групи адвокатів та органи адвокатського самоврядування мають право вимагати від держави створення дієвої системи гарантій адвокатської діяльності та її практичного провадження. Насправді ж недоліки правового забезпечення гарантій породжують низку порушень, зокрема, таких як протиправний вплив на адвоката, порушення щодо нього кримінального переслідування, протиправний доступ до адвокатської таємниці та її розкриття, усунення адвоката від захисту та представництва клієнта тощо. Неодноразово фіксуються випадки звернення адвокатів із заявами про вчинення щодо них кримінальних порушень стосовно посягання на професійні права

та гарантії адвокатів. Найрозповсюдженішими з них є: втручання в діяльність захисника чи представника, погроза або насильство, посягання на життя, а також умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги.

Серед гарантій професійної діяльності адвоката важливе місце займає особливий порядок проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій та заборона проведення огляду, розголошення, вилучення чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності (п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Проте протиправний обшук, пов'язаний з виконанням адвокатом функцій по наданню правничої допомоги клієнту, став частою практикою правоохоронних органів. Вилучення адвокатського дос'є та інформаційних носіїв недопустимо з позиції невтручання в діяльність адвоката, оскільки містить в собі злочинний вплив на правову позицію сторони захисту у кримінальному провадженні та свідчить про недотримання вимог конфіденційності між адвокатом та клієнтом. Однією з основних гарантій збереження адвокатської таємниці під час проведення вказаної слідчої дії є закріплення норми про необхідність присутності представника ради адвокатів регіону. Для забезпечення участі такого представника службова особа, яка проводитиме відповідну слідчу дію, завчасно повідомляє про це раду адвокатів регіону. На жаль, чинне законодавство не визначає ані строку, ані порядку такого повідомлення, внаслідок чого службова особа практично обходить ці гарантії адвокатської діяльності [3]. Розв'язання цієї проблеми є необхідність наділення такого представника повноваженнями, які б надали йому можливість запобігти втручанням в адвокатську таємницю та належне закріплення цих повноважень на законодавчому рівні.

Отже, на підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що забезпечення гарантій діяльності, збереження незалежності професії та підвищення професійних стандартів адвокатів є основною проблемою для фіксації та розслідування українським законодавством. Недотримання основних гарантій діяльності адвокатів набувають все більшого поширення. Через порушення прав адвокатів порушуються і права людини, яка по суті є незахищеною від держави. Невизнання правоохоронними органами та судом професійних прав адвоката як незалежної та гарантованої Конституцією та законами України професійної діяльності носить системний характер, що призводить до порушення її гарантій. Держава, першочергово, повинна забезпечити реалізацію права людини на правову допомогу та створити необхідні умови для реалізації державних гарантій адвокатської діяльності. Оскільки, якщо ми втратимо найбільш демократичний інститут у країні – адвокатуру, ми втратимо і державність.

Список використаної літератури:

1. Заборовський В. В. Деякі практичні проблеми реалізації гарантій адвокатської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2011. Вип. 50. С. 152.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Афанасієв Р. В. Проблеми правового регулювання окремих гарантій адвокатської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2014. Вип. 24. Т. 4. С. 151- 155.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Свида Олексій Георгійович**